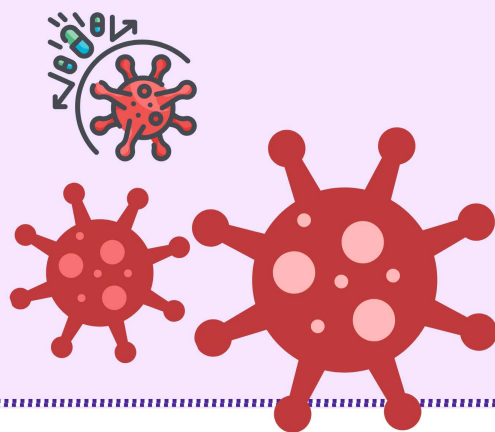
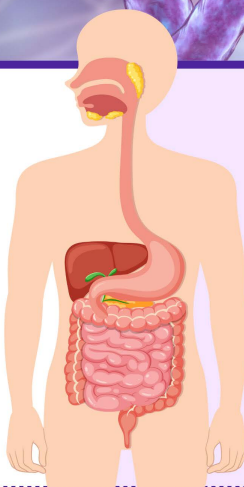

เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

ความเป็นมา

การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance: AMR) จัดเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อสุขภาพของคนทั่วโลก เนื่องจากมีแนวโน้มการดื้อยาต้านจุลชีพเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่การคิดค้นยาต้านจุลชีพกลุ่มใหม่กลับลดลงอย่างมาก จนแทบไม่มี เนื่องจากไม่คุ้มค่า และไม่นาน เชื้อดื้อยาก็พัฒนาให้ดื้อต่อยาต้านจุลชีพได้ ทำให้ทุกคนอยู่ในความเสี่ยงที่จะเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ เนื่องจากไม่มียารักษา ดังนั้นการดื้อยาต้านจุลชีพ จึงเป็นวิกฤติร่วมของทุกประเทศทั่วโลก

ความหมาย

- การดื้อยาต้านจุลชีพ คือ ความสามารถของจุลินทรีย์ในการเจริญเติบโตหรืออยู่รอดได้แม้สัมผัสกับยาฆ่าเชื้อ ที่มีความเข้มข้นเพียงพอในการฆ่าหรือยับยั้งเชื้อในสายพันธุ์เดียวกัน หรือสูงกว่าความเข้มข้นที่ใช้ในการป้องกันและรักษาโรค
- ยาต้านจุลชีพ คือ ยาต้านจุลชีพที่มีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรีย รวมทั้งยังมีฤทธิ์ในการทำลาย และยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรียทั้งที่ได้จากสิ่งมีชีวิตหรือได้จากการสังเคราะห์ โดยมีชื่อที่ใช้เรียกแทน คือ ยาฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ยาต้านแบคทีเรีย และยาปฏิชีวนะ

สาเหตุการดื้อยา

เกิดจากการใช้ยาต้านจุลชีพที่มากเกินไปและใช้อย่างไม่เหมาะสม ทั้งในคนและสัตว์ การป้องกัน การควบคุมโรค และการติดเชื้อที่มีการปนเปื้อนของเชื้อดื้อยาและยาต้านจุลชีพในสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเหล่านี้สามารถกระตุ้นให้เชื้อแบคทีเรียเกิดการดื้อยา ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างทั้งในคน สัตว์ อาหาร และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศได้

ผลกระทบ

ทางตรง

- การรักษาทำได้ยาก ซึ่งบางกรณีอาจไม่มียาในการรักษา ส่งผลให้ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงขึ้นและเสียชีวิตได้
- ระยะเวลาในการรักษานานขึ้น เนื่องจากต้องทดลองใช้ยาหลายชนิด เพื่อหาตัวยาที่ใช้ได้ผล รวมถึงมีค่าใช้จ่ายในการรักษาที่ค่อนข้างสูง
- ผู้ที่ติดเชื้อ สามารถแพร่เชื้อไปยังผู้อื่นได้ง่าย

ทางอ้อม

- ปัญหาเชื้อดื้อยาทำให้ระบบสาธารณสุขต้องเผชิญกับภาระที่หนักขึ้น ทั้งในแง่ของการรักษา การพัฒนายาใหม่ และการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค
- การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจากการรักษาผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมทั้งประเทศและระดับโลก

ข้อมูลจาก : แผนปฏิบัติการด้านการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)